

Міністерство освіти і науки України
Комітет з фізичного виховання і спорту МОН України
Сумська обласна державна адміністрація
Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Тартуський університет (Естонія)
Сумський державний університет

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Україна, Суми, 14–15 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

ЗНАЧЕННЯ ПЕРШОЇ ВСЕРОСІЙСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ У РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО РУХУ В УКРАЇНІ

Долгова Н. О., к.пед.н., доц., Замула А. О., студ.
Сумський державний університет
natali.dolgova70@gmail.com

Якісно-новий етап розвитку спортивних змагань в Україні було покладено з проведенням у Києві в 1913 році Першої Всеросійської Олімпіади. Подія мала певний тренувальний характер, однією з функцій Олімпіади була апробація сил спортсменів задля подальшого представлення олімпійців на міжнародних олімпійських змаганнях.

Учасники з'їхалися з усіх кінців імперії, їх було понад шестисот. Для них було надано казарми у садибі пана Ясногурського, напроти стадіону за глибоким яром, через який було споруджено місток.

20 серпня 1913 р. на Спортивному полі було надзвичайно багатолюдно. Парад команд приймали Його Імператорська Високість Великий Князь Дмитро Павлович, «главнонаблюдающий» за фізичним розвитком населення Російської імперії генерал-майор Воєйков, голова Російського олімпійського комітету В. Срезневський, почесний попечитель Олімпійського комітету генерал-ад'ютант Ф. Трепов, командувач Київським військовим округом генерал Н. Іванов, голова Олімпійського комітету доктор А. Анохін та багато інших сановних громадян, які розмістилися у ошатно прикрашеній центральній ложі Спортивного поля.

Програмою передбачалася участь у кожному виді не більш як 12 спортсменів від кожного товариства за індивідуальним заліком. Найбільшою була сітка легкоатлетичних змагань. Крім бігових дистанцій олімпійського розряду, до програми входили стрибки у висоту з місця і з розбігу, у довжину з місця і з розбігу, перетягування канату, гиря, гімнастика і футбол. Змагалися фехтувальники, які представляли винятково військові підрозділи. Плавці, стрибуни, веслувальники і яхтсмени визначали дужчих на Матвіївській затоці. Плавці

демонстрували вправність у шести видах плавання: на грудях; на грудях звичайне; на грудях гоночне; на боці; треджен (вільний стиль, що нагадує по техніці кроль); кроль американський і австрійський.

Особливе місце в програмі Олімпіади приділялося веломотоциклетному пробігу, старт якого був з сьомої версти Чернігівського шосе. У протоколах Першої Всеросійської Олімпіади зафіксовано, що з п'ятнадцяти учасників, які стартували, до фінішу дібралися лише шість, і першим серед них представник Риги А. Аун.

Вся київська преса висвітлювала Олімпіаду. Перші шпальти газет приділялися для оголошень, анонсів і репортажів. Репортерам роботи не бракувало – різних подій, зустрічей і новин вистачало. Журнал «Красота и сила» був офіційним інформаційним партнером Олімпіади і повністю присвячувався їй.

У Київській Олімпіаді вперше взяли участь жінки-спортсменки. Їхній виступ у легкоатлетичному манежі Спортивного поля викликав підвищений інтерес. Жінок, які змагалися, спільнота раніше не бачила. Своїми досягненнями виділилися Н. Попова й А. Раткова. Пані Попова прийшла першою в бігу на 60 м (9,1 сек.), на 100 м (13,1) і в стрибках у висоту (122 см). Раткова з результатом 117 см була другою. У довжину з місця Ратковій вдалося показати найкращий результат Олімпіади – 203 см.

Найшвидшим бігуном на стометрівці став Архипов із Москви з результатом 11,4 сек. Срібну медаль здобув киянин Орлов. У бігу на 110 м з бар'єрами переміг із новим всеросійським рекордом (16,8 сек) представник команди Петербурга Гантварг. Він же був найкращим у стрибках у довжину з місця (297 см) і у висоту з місця (145 см). У стрибках у висоту з розбігу першим був Романов (175 см), у довжину – киянин Вешке (624 см).

Не лише за медалі змагалися учасники Олімпіади. Переможців у різних дисциплінах очікували спеціальні призи. Приз Його Імператорської Високості Великого Князя Дмитра Павловича – найкращій кінній групі в стрибкових вправах.

Його ж особистий приз – найкращому коню змагань і найвлучнішому стрільцю. Свій приз заснував і міністр Імператорського Двору граф Фредерікс як перехідний для найкращих у триборстві – кінні змагання, стрільба і фехтування. Крім того, на своїх володарів очікували два призи від волинського губернського предводителя дворянства Демидова та приз графа Тишкевича, а десятиборцям і фехтувальникам призначалися призи міста Києва.

Тріумфатором Олімпіади, найкращим атлетом 1913 року було визнано Г. Гантварга, що переміг не тільки в окремих видах легкоатлетичних змагань, а і у п'ятиборстві та десятиборстві.

Центральною подією Олімпіади, вінцем її програми вважався марафонський біг на 38 верст і 56 сажнів. Саме на переможця марафонського забігу, окрім призу, чекав почесний лавровий вінок. Найдовша бігова дистанція привернула особливу увагу публіки. Про трасу, учасників та деталі проходження змагання докладно писали в усіх газетах. До участі у марафоні медичною комісією було допущено п'ятнадцять чоловік. Через три години і три хвилини після старту першим на стадіоні з'явився петербуржець Максимов. Він і був увінчаний лавровим вінком.

Своїм рівнем, розмахом і складом учасників Олімпіада в Києві не лише виправдала сподівання, а навіть багато в чому перевершила їх.

Таким чином, проаналізувавши формат і результати проведення Першої Всеросійської Олімпіади 1913 року у Києві, ми можемо стверджувати, що подія мала широкий резонанс для всього спортивного світу тогочасної Російської імперії. Перша Всеросійська Олімпіада стала якісним прототипом для подальшого розвитку спортивних змагань найвищого рівня в Україні.

Література:

1. Бубка С. Н. Київ – 1913. Перша Російська Олімпіада : наук. вид. / С. Н. Бубка, М. М. Булатова. – К. : Олімп. л-ра, 2013. – 232 с.